

פ"מ 57.0302 - "כלי רכב במבחן"**הגדרות**

1. בפקודה זו:

- א. **"דיני התעבורה שמהם הותר לצה"ל לחרוג"** – הסדרים הקבועים בפקודת התעבורה ובתקנות התעבורה, המתירים לצה"ל לתת רישיון רכב חרוג מההסדרים הקבועים בהם, בכפוף לקיומם של התנאים והמגבלות שבהם מותנית החריגה.
- ב. **"כלי רכב"** – כלי רכב אופניים (הנעים על גבי גלגלים ולא על גבי זחלים) בשימוש צה"ל או הנבדקים על ידי צה"ל, שאינו רק"ס, לרבות אביזרים ומערכות המורכבות בכלי רכב אלה.
- ג. **"נהיגת כלי רכב במבחן"**, תהיה אחת מאלה:
- (1) **ניסוי ברכב** – בדיקת מעטפת הביצועים והבטיחות של כלי רכב ובדיקת אמינותו.
 - (2) **בחינת רכב** – בדיקת תקינות כלי רכב והתאמת כלי הרכב למפרטי הרכש או האחזקה, כחלק מתהליך החיול של הרכב, שנרכש, או לאחר ייצור, שיקום או הסבה של כלי רכב.
 - (3) **מעקב טכני לרכב** – בדיקה ומעקב לאורך זמן של תקינות כלי רכב שהונפק לו רישיון רכב לפי **פ"מ 58.0204 - "רישיון רכב"**, ובו צוינה הערה "למעקב טכני" או של אביזרים ומערכות המותקנים בכלי רכב זה. הנסיעה תבוצע על ידי גורמים הנדסיים העוסקים בפיתוח, ניסוי, בחינה ואחזקת רכב.
 - (4) **"בחינת תקינות לרכב"** – בדיקה המבוצעת על ידי בוחני הרכב באט"ל-חיל הטנ"א בדרגי האחזקה השונים כחלק מהאחזקה השוטפת של כלי הרכב, בהתאם למפורט בהוראות קטנא"ר.
- ד. **"נסיעה מחוץ למסגרת התפקיד"** – כהגדרתה בפ"מ 7.0201 - **"הוראות שימוש ברכב צבאי"**.
- ה. **"פקודת התעבורה"** – פקודת התעבורה [נוסח חדש].
- ו. **"תקנות התעבורה"** – תקנות התעבורה, תשכ"א-1961.

כללי

2. נהיגת כלי רכב במבחן נועדה לבחון את התאמת הרכב לייעודו, את כושרו ואת תקינותו.
3. המוסמכים לבצע נהיגה ברכב במבחן, אופן הנהיגה בו והמגבלות על נהיגת רכב במבחן, מפורטים בנספח לפקודה זו.
4. עבור כלי הרכב הבאים, הנמצאים **בניסוי או בבחינה**, יונפק רישיון רכב צבאי זמני על ידי אט"ל-חט"ל, בהתאם לסמכותו הקבועה **בפ"מ 58.0209 – "סמכויות רישוי נהיגה ורכב"**:
 - א. כלי רכב שטרם נקבעו להם נתוני רישוי על ידי רשות רישוי.
 - ב. כלי רכב שטרם הוזנו פרטיהם במערכות הצה"ליות.

מטרה

5. פקודה זו נועדה להגדיר את התנאים, המגבלות והגורמים המוסמכים לאשר או לבצע נהיגה בכלי רכב לצורך בחינת הרכב, ניסוי, מעקב טכני או בחינת תקינותו.

נהיגת כלי רכב במבחן – תנאים ומתן היתר

6. נהיגת כלי רכב במבחן תבוצע בהתקיים כל התנאים הבאים:
 - א. לנוהג ברכב קיים רישיון נהיגה תקף בהתאם לפקודת התעבורה. אם כלי הרכב הינו צבאי, לנוהג ברכב רישיון נהיגה צבאי תקף, כאמור **בפ"מ 58.0202 – "רישיון נהיגה"**, המתאים לסוג הרכב.
 - ב. מפקד יחידת נס"א (ניסויים ואבטחת איכות) נתן **היתר קבוע** לגורמים הבאים לנהיגת כלי רכב במבחן:

- 1) בוחני רכב המשרתים או עובדים ביחידת נס"א.
 - 2) גורמים העוסקים בתחום ניסוי הרכב המשרתים או עובדים ביחידת נס"א.
 - 3) אורחים העוסקים בפיתוח, ניסוי, בחינה ואחזקת רכב.
- ג. למרות האמור לעיל, מפקד יחידת נס"א רשאי לאשר במקרים חריגים מתן היתר זמני, תקופה של שלושה חודשים, לכל היותר, לנהיגת כלי רכב במבחן, בהתקיים כל התנאים הבאים:
- 1) קיימת נחיצות לנהיגת כלי הרכב במבחן.
 - 2) פרטי הנהג צוינו בתוכנית הניסוי.
 - 3) ניתן תדריך בטיחות לנהג על ידי מפקד הניסוי.
 - 4) לנהג רישיון נהיגה צבאי המתאים לכלי הרכב כאמור בפ"מ 58.0202 – "רישיון נהיגה".
 - 5) הנהיגה תבצע בכלי רכב שעבר מבחן יציבות ובלימה (כשיר בטיחותית לנהיגה);
 - 6) ככלל, הנהיגה תבצע בשטח יחידת נס"א, לאחר שנערך לגבי השטח סקר סיכונים והגורמים הרלוונטיים פעלו להסרתם מבעוד מועד; נהיגה בשטח שאינו שטח יחידת נס"א, תבצע בליווי נציג נס"א, לאחר שנערך סקר סיכונים מתאים לתוואי השטח המתוכנן לנסיעה.
 - 7) רע"ן תמרון ומערכות בנס"א רשאי לתת היתר זמני לתקופה של עד 24 שעות, בהתקיים כל התנאים הבאים:
 - א. התקיימו כל התנאים בסעיפים קטנים 1-6 לעיל.
 - ב. יש ליווי של נציג יחידת נס"א המחזיק בהיתר קבוע לנהיגה במבחן, לצד הנהג לאורך כל הנסיעה.

מגבלות – מהירות הנסיעה, נסיעה פרטית והובלת מטען

7. מהירות הנסיעה בעת בחינה או ניסוי תהיה בהתאם לתנאי הדרך, ייעוד הרכב ובהתאם לתוכנית הניסוי.
8. אין לבצע ברכב הנבחן נסיעה מחוץ למסגרת התפקיד או כל נסיעה שאיננה במסגרת הניסוי, למעט נסיעות לצורך אחזקת הרכב או תדלוקו.
9. אין להוביל ברכב הנבחן מטען כלשהו בעת הבחינה, הניסוי או המעקב הטכני, למעט במקרים הבאים:
 10. המטען דרוש למשימת הבחינה או הניסוי.

11. הרכב במעקב טכני, בו מותר להוביל מטען כמפורט ברשיון הרכב.
12. על גבי הרכב נמצאים איבזורים ("דיגומים") ומערכות קבועים או פריקים המשמשים לייעוד הרכב (לדוגמה: מערכות קשר, קוביות מים ודלק, חלפים הנמצאים על גבי כלי הרכב שייעודם לנייד חלפים וכד').

תיקון הנספח

13. הנספח לפקודה זו יעודכן בנוהל מקוצר, בלי סבב הערות וסבב חתימות, לפי הפ"ע 1.0102 – "תהליך העדכון של פקודות המחייבות את כלל הצבא", באישור רחט"ל, מפצ"ר-יעח"ק, ז"י-מדור החקיקה והפקודות והממונה על פקודות הצבא באג"ת.

נספח – נהיגת רכב במבחן – המוסמכים לנהיגה, רישיונות והיתרים, אופן הנהיגה ומגבלות

הפעולה	בחנית רכב	ניסוי ברכב	מעקב טכני לרכב	בדיקת תקינות לרכב
המוסמך לבצע את הנסיעה	בעל היתר קבוע לנהיגת כלי רכב במבחן מטעם מפקד יחידת נס"א בלבד, כמפורט בסעיף 6 לפקודה זו.			בוחר רכב מוסמך כמפורט בהוראות קטנא"ר.
רישיונות, היתרים, אישורים הנדרשים לנסיעה	<p>1. היתר לנהיגת כלי רכב במבחן.</p> <p>2. אם כלי הרכב הינו צבאי, לנוהג ברכב "רישיון נהיגה" המתאים לסוג הרכב.</p> <p>3. רישיון רכב בהתאם לפ"מ 58.0204 – "רישיון רכב".</p>	<p>1. היתר לנהיגת כלי רכב במבחן.</p> <p>2. אם כלי הרכב הינו צבאי, לנוהג ברכב רישיון נהיגה צבאי תקף, כאמור בפ"מ 58.0202 – "רישיון נהיגה" המתאים לסוג הרכב.</p> <p>3. רישיון רכב בהתאם לפ"מ 58.0204 – "רישיון רכב".</p> <p>4. אישור של אחד מהגורמים הבאים:</p> <p>א. לגבי כלי רכב הנמצא רישומית בנס"א – חט"ל-רע"ן תמרון ומערכות.</p> <p>ב. לגבי כלי רכב שלא נמצא רישומית בנס"א – הרע"ן המשקי הרלוונטי לסוג הפלטפורמה (כגון: ראש מנהל הרכב והניוד, רע"ן רכב לוגיסטי וכד').</p>	<p>1. רישיון נהיגה צבאי תקף, כאמור בפ"מ 58.0202 – "רישיון נהיגה" המתאים לסוג הרכב.</p> <p>2. רישיון רכב בהתאם לפ"מ 58.0204 – "רישיון רכב" וכרטיס עבודה או כרטיס תיקון / טיפול.</p>	

<p>כל נסיעה תירשם ותאושר בכרטיס עבודה או בכרטיס תיקון / טיפול, בהתאם לאמור בפ"מ 58.0205 – "כרטיס עבודה לרכב ומסמכים ברשות הנהג".</p>	<p>במהלך הניסוי יציוד כלי הרכב בכרטיס עבודה פיזי בו תירשם ותאושר כל נסיעה כנדרש בפ"מ 58.0205 - "כרטיס עבודה לרכב ומסמכים ברשות הנהג", או על גבי טפסי תיעוד שקבע מפקד נס"א (תעודת בחינה, טופס פירוט מגרעות או תוכנית ניסוי).</p>		<p>אופן תיעוד הנסיעה</p>
<p>לא נדרש</p>	<p>לרכב במעקב יש לבצע שגרת טיפולים מלאה, כאמור בהוראות קטנא"ר שנקבעו בנושא.</p>	<p>במהלך הניסוי עצמו, רשאי בעל היתר קבוע לנהוג בכלי רכב נבחר ללא ספר רכב, ללא רישיון רכב, ללא כרטיס עבודה ורישום הנסיעה (בכפוף לתיעוד הנסיעה כאמור לעיל), ללא ביצוע שגרת טיפולים (לרבות ביקורת תקופתית, רישוי שנתי וביקורת חורף) תוך חריגה מדיני התעבורה שמהם הותר לצה"ל לחרוג (בכפוף לקיומם של התנאים והמגבלות שבהם מותנית החריגה).</p>	<p>מהלך הנסיעה</p>
<p>לא נדרש</p>	<p>לא נדרש</p>	<p>מותרת נסיעה בכלי רכב המצוי במעמד חירום ללא צורך באישור שימוש ברכב שלא בחירום ('הפשרה'), בהתאם למעמד הרכב, כהגדרתו ברישיון הרכב, ושיוכו ליחידות, בהתקיים אחד התנאים הבאים:</p> <p>א. היחידה לה הרכב שייך רישומית קיבלה על כך אישור מרמ"ד הרכב בפיקוד הרלוונטי.</p> <p>ב. יחידת נס"א קיבלה לכך אישור ממרכזי אט"ל הרלוונטיים.</p> <p>האמור בסעיף זה מתייחס גם להובלת כלי רכב בנסיעה מנהלתית מיחידות צה"ל לאתר הניסוי ובחזרה.</p>	<p>נסיעה ברכב במעמד חירום</p>

<p>בעת הנסיעה יורכבו על הרכב שני שלטים בגודל של 22X30 ס"מ, האחד בחלקו הקדמי של הרכב והאחד בחלקו האחורי, כאשר על השלטים תירשם בצבע אדום המילה "במבחן" ומתחתיה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ברכב במעקב טכני: מספר ההיתר האישי שניתן לנוהג ברכב מטעם מפקד נס"א. - ברכב בבדיקת תקינות: מספר הדואר הצבאי של היחידה הבוחנת את הרכב. 	<p>שילוט</p> <p>בעת הנסיעה יורכבו על הרכב 2 שלטים בגודל של 22X30 ס"מ, האחד בחלקו הקדמי של הרכב והאחד בחלקו האחורי, כאשר על השלטים תירשם בצבע אדום המילה "במבחן" ומתחתיה מספר ההיתר האישי שניתן לנוהג ברכב מטעם מפקד נס"א.</p> <p>ניתן לבצע נסיעה ברכב ללא לוחיות רישוי או להסתיר את לוחיות הרישוי המקוריות של הרכב על ידי התקנת השלט "במבחן" הנושא את מספר ההיתר האישי שניתן לנוהג ברכב מטעם מפקד נס"א.</p> <p>למרות האמור לעיל, במקרים בהם יש הצדק ביטחוני לכך, רשאי חט"ל-נס"א-רע"ן תמרזן ומערכות לפטור מחובת התקנת שלטים "במבחן" ומכל סימון זיהוי צבאי אחר, וכן להתיר לנוהגים ולנוסעים ברכב במבחן לנוע בביגוד אזרחי.</p> <p>בעת נסיעת מבחן במסלולי ניסוי מתוחמים, כגון שדות ניסויים, אין צורך בסימון הרכב באמצעות שלטים כאמור לעיל.</p>
<p>אין להסיע נוסעים ברכב הנבחן בחינת תקינות. במקרה של צורך בסיוע לביצוע הבחינה, ניתן להסיע אדם אחד נוסף על הבוחן.</p>	<p>מספר נוסעים</p> <p>בהתאם לקבוע ברישיון הרכב.</p> <p>מספר הנוסעים ברכב יוגבל בתוכנית הניסוי, כך שלא יעלה על המצוין בנתוני הרישוי של הרכב או על מספר מקומות הישיבה המותקנים בכלי הרכב, ובכפוף למגבלות נוספות, ככל שנקבעו על ידי בוחן רכב מטעם נס"א או על ידי רמ"ד רכב בנס"א.</p>